संरक्षित क्षेत्रसम्बन्धी कानुनका सन्दर्भमा

विद्यमान व्यवस्था र चाहेको अवस्था

प्रस्तावना, उद्धेश्य, वर्गिकरण, व्यवस्थापन योजना,

विद्यमान व्यवस्था	नयाँ कानूनमा के हुनु पर्छ ?
प्रस्तावना संरक्षण, सम्बर्द्धन, विकास तथा उचित व्यवस्था र उपयोग गरी सर्वसाधारण जनताको सदाचार र सुविधा कायम राख्ने	- स्थानीय समुदाय र आदिवासी, सरोकारवालाहरु र सरकारको सहकार्य -न्यायका विश्वव्यापी मान्य सिद्धान्त र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी मान्यता बमोजिम नेपालका संरक्षित क्षेत्रको दीगो व्यवस्थापन, सदुपयोग र यसबाट प्राप्त लाभको समन्यायिक बाँडफाँड
संरक्षित क्षेत्र व्यवस्थापनको उद्धेश्य आवश्यक ठानेमा - अस्पष्ट तथा नखुलाइएको	संरक्षण, दीगो उपयोग रं लाभको समन्यायिक बाँडफाँट

व्यवस्थापकीय वर्गिकरण सरकार, संस्था र परिषद्	व्यवस्थापकीय वर्गिकरण परामर्शका आधारमा व्यवस्थापकीय वर्गिकरण निर्धारण गर्न पाउने गरी खुला राख्ने
व्यवस्थापन योजना **राष्ट्रिय निकुञ्ज निकुञ्ज्वा आरक्षको व्यवस्थापन** : राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्षको उपयुक्त व्यवस्थाको लागि आवश्यक भएमा तोकिएको अधिकारीले राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्ष भित्र शिकार गर्न, कुनै प्राकृतिक उपज हटाउन वा अन्य यस्तै आवश्यक कामहरु गर्न सक्ने ।	**व्यवस्थापन योजना** संरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी कार्यालयले व्यवस्थापन योजना बनाई परिषद्बाट अनुमोदन गराउनु पर्ने । **स्वीकृती** - ??? **कार्यान्वयन** - ?????

परिषद्, व्यवस्थापन समिति र उपभोक्ता समूहको संरचना

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
विद्यमान प्रतिनिधित्व उपभोक्ता समिति, जिविस र वार्डेन	**हुनुपर्ने प्रतिनिधित्व** - समुदाय, स्थानीय सरकार र सरकारी निकायका साथै निजी क्षेत्र र अन्य सरकोकारवालाहरुको सन्तुलित प्रतिनिधितव - समावेशीय निर्वाचन प्रणाली
बैधानिक हैसियत अर्ध बैधानिक र कमजोर	**बैधानिक हैसियत** समुदायले एकल रुपमा व्यवस्थापन गरेकोमा परिषद् पूर्ण स्वायत्त हुने र संयुक्त व्यवस्थापन हुने पद्धतिमा परिषद्को बैधानिक हैसियत हुने ।

व्यवस्थापन समिति **-उपभोक्ता समितिको हैसियतमा रहेको**	**व्यवस्थापन समिति** - व्यवस्थापकीय र समन्वयकारी हैसियतमा **रहने ।**
उपभोक्ता समूह - कुनै व्यवस्था नभएको	उपभोक्ता समूह - व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयन गर्ने गरी बैधानिक हैसियत हुने

लाभको समन्यायिक बाँडफाँट

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
विकास परियोजना मार्फत खर्च	घरधुरी तहसम्म लाभको बाँडफाँड पुग्दा विकास खर्च र विपन्न एवं प्रभावित वर्गलाई प्रत्यक्ष सहयोगका बीचमा सन्तुलन
सञ्चित कोषबाट रातो किताव मार्फत खर्च	संरक्षित क्षेत्रको आम्दानीको सोझै भुक्तानी
संरक्षित क्षेत्रको आम्दानी - जहाको तही	**जैविक विविधता अक्षय कोष** -आम्दानीको ५० प्रतिशत सम्बन्धित संरक्षित क्षेत्रमा र बाकी ५० प्रतिशत जैविक विविधता संरक्षण कोषमा जम्मा गर्ने र यस्तो कोषमा सरकार र दाताको रकम पनि जम्मा गरी रकम नपुग भएका संरक्षित क्षेत्रमा उपलब्ध गराउने ।

सेवा व्यवसाय र स्रोतको परिचालन

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
सेवा व्यवसायी छनौट - मन्त्रालयले सिधै छनौट गर्ने - सेवा शुल्क निर्धारण मन्त्रालयले गर्ने	**सेवा व्यवसायी छनौट र स्रोत परिचालन अनुमति** - निश्चित आधारहरु सहित कार्यालयले छनौट गरी परिषद्बाट अनुमोदन - शर्त र आधारहरु उल्लंधन गरेमा विभागले अनुमति खारेज वा न्यायिक उपचार

चोरी शिकारी नियन्त्रण

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
सरकारी अधिकारीलाई अधिकार, जिम्मेवारी र तजविजी अधिकार दिइएको	- अनुसन्धान तथा तहकिकात गर्ने र मुद्दा हेर्ने निकाय अलग अलग हुनु पर्ने । - चेरी शिकारी मुद्दा अदालतले हेर्ने व्यवस्था हुनु पर्ने ।

अनुगमन र प्रतिवेदन प्रणाली

विद्यमान व्यवस्था र कठिनाई	हुनेपर्ने व्यवस्था
अनुगमन र प्रतिवेदन प्रणालीबारे व्यवस्था नभएको	संरक्षित क्षेत्रसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरुमा व्यवस्था गरिएका मापदण्डहरु कार्यान्वयन भए नभएको बारेमा स्वतन्त्र अनुगमन र मूल्यांकन गरी प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था हनुपर्ने ।